

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งหวังที่จะยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : ก)

จурินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษารอบสอง คือ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษารอบสองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2561 โดยมุ่งเน้น 3 เรื่องหลัก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คือ เรื่องคุณภาพ เป็นการสร้างคุณภาพใหม่ให้เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) คุณภาพครู 2) คุณภาพแหล่งเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และ 3) คุณภาพของสถานศึกษา ควรมีแหล่งเรียนรู้เช่นห้องสมุด อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ (“นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ”. 2552 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ขอให้ทุกส่วนราชการให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพ โอกาสและการมีส่วนร่วมทางการศึกษาและร่วมขับเคลื่อนโดยพร้อมเพรียงกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : ออนไลน์)

แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 – 2553 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล โดยมีพันธกิจ ยกระดับขีดความสามารถของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพและมุ่งสู่มาตรฐานสากล ซึ่งมีเป้าประสงค์ด้านความสามารถในการแข่งขันให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอาชีพ เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : ออนไลน์)

แผนยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษา ปีงบประมาณ 2552-2555 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาที่จัดการมัธยมศึกษา และส่งเสริมสถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากล และต่อมาในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

เพื่อยกระดับโรงเรียน ให้มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารระบบคุณภาพมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สามารถเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 61)

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ การยกระดับคุณภาพโรงเรียน สู่มาตรฐานสากล 16 ขั้นตอน ได้แก่ 1) จัดทำสื่อ เอกสาร สนับสนุนการดำเนินงาน 2) ประชุมสัมมนา สร้างความเข้าใจการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล 3) ศูนย์เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา ประชุมปฏิบัติการ ทบทวนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนและจัดทำพันธะสัญญากับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) จัดตั้งภาคีเครือข่ายและคณะกรรมการประสานงานโรงเรียนร่วมพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) คัดสรร และจัดหาสื่อ เอกสาร ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับสากล สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน 6) ประชุมปฏิบัติการจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 7) พัฒนาผู้บริหารศึกษานิเทศก์ ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มสมรรถนะการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล 8) สพฐ. ดำเนินการวิจัยและพัฒนา รูปแบบและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลแบบมีส่วนร่วม 9) ศูนย์เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา นิเทศ วิจัย และพัฒนาแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล 10) โรงเรียนวิจัยและพัฒนา รูปแบบหลักสูตร และการสอน 11) โรงเรียนจัดกิจกรรมการพัฒนา และเทียบเคียงมาตรฐานกับโรงเรียนร่วมพัฒนา 12) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานของโรงเรียนระหว่างเครือข่ายการนิเทศ ในระดับภูมิภาค 13) สรรหาโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับกลุ่มจังหวัด 14) นิเทศ กำกับ ติดตามผลการพัฒนา 15) ประเมินผลการดำเนินงาน รายงาน ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ และ 16) สัมมนานำเสนอผลงานระดับชาติเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2553 : 67-68)

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นเลิศวิชาการ สื่อสาร 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง กิจกรรมโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์และโลกศึกษา และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งโรงเรียนในจำนวน 500 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 381 โรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

โรงเรียนประถมศึกษา 119 โรง ทั้งนี้การดำเนินการพัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากล จะมุ่งพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยนำจุดเด่นจาก หลักสูตรต่าง เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตรสองภาษา หลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับเร่งรัด หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทางนำมาปรับหลักสูตรให้เข้มข้นเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล 2) พัฒนาการเรียนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษ ภายในปี พ.ศ. 2555 3) พัฒนาครูผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน 4) พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียน ร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) พัฒนาระบบการบริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล การบริหารจัดการระบบคุณภาพ (คมชัดลึก. 2553 : ออนไลน์)

ผลจากการทดสอบระดับชาติ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี พ.ศ. 2546 - 2547 และ พ.ศ. 2549 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 ทั้ง 5 วิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2546 มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 53.98 โดยในปี พ.ศ. 2546 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด และในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2549 วิชา ภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด และจากผลการทดสอบความถนัดทางการเรียน (SAT) ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา พ.ศ. 2543 - 2547 ซึ่งเป็นการทดสอบความสามารถ ทาง ภาษา ความสามารถทางการคิดคำนวณ และความสามารถเชิงคิดวิเคราะห์ พบว่า ความสามารถทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เช่นกัน และผลการทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2548 - 2549 โดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติพบว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยในวิชาหลัก 5 วิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้ง 2 ปี ยกเว้นวิชาภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2549 ที่ได้ คะแนนเฉลี่ย 50.33 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 3)

จากการที่ผู้วิจัยได้ สืบเคราะห์ข้อมูล จากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด จำนวน 32 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ไม่ผ่าน การประเมินจำนวน 14 โรง และผลการประเมินในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ นั้นอยู่ในหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการ

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) โดย สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สะท้อนวิกฤติคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4

การศึกษาไทยในระดับขั้นพื้นฐาน ข้อหนึ่ง คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและการบริหารทั่วไป ได้มาตรฐาน แต่ด้อยฝีมือการบริหารด้านวิชาการ (วิทยากร เชียงกุล. 2551 : 56)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาและผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง เป็นส่วนหนึ่ง que แสดงถึงคุณภาพของงานวิชาการและความสามารถของผู้บริหาร ซึ่งงานวิชาการเป็น งานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของ สถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การ จัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือ ทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 1)

ประเทศไทยในขณะนี้ มีความตื่นตัวด้านการบริหารการจัดการศึกษาสูง นับแต่ มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นอย่างจริงจัง ในช่วงปีพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา มีการให้ความสำคัญ กับคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ โดยการนำระบบการประกันคุณภาพเข้ามาเป็นเครื่องมือ ในการผลักดันให้สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้ได้มาตรฐานตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษากำหนด อย่างไรก็ตามมาตรฐานคุณภาพที่สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดเป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำที่สถานศึกษาพึงต้องปฏิบัติ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 41) ซึ่งถ้าจะบริหารจัดการให้ สถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศท่ามกลางสภาวะการแข่งขันสูงอย่างปัจจุบันคงจะไม่ เพียงพอ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้หาวิธีการ หรือกลยุทธ์ที่จะนำพาสถานศึกษา ของตนไปสู่ความเป็นเลิศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 56)

ปัจจุบัน เครื่องมือในการเพิ่มคุณภาพของผลผลิตที่กำลังได้รับความนิยมจากทั่วโลก คือ การเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง อย่างก้าวกระโดด จึงทำให้เทคนิคการเทียบเคียงสมรรถนะ ได้รับความสนใจจากวงการธุรกิจ อุตสาหกรรมในยุโรปและอเมริกา ในด้านการศึกษา สถาบันการศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยม และระดับอุดมศึกษาในหลายประเทศ ได้นำการเทียบเคียงสมรรถนะเข้ามามีใช้เพื่อการปรับปรุง คุณภาพจำนวนมาก (ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์. 2548 : 155) การทำการเทียบเคียงสมรรถนะ จะช่วย ปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ทำให้เราสามารถตอบคำถามได้ว่าตนเองในขณะนี้ เป็นอย่างไร อยู่ในตำแหน่งที่เท่าไร ความสามารถในการแข่งขันเป็นอย่างไร สามารถแข่งขันกับคนอื่น ได้หรือไม่ และจะทำให้ดีกว่าคนอื่นได้อย่างไร ซึ่งการทำการเทียบเคียงสมรรถนะ เป็นสิ่งที่ทำให้ สามารถเรียนรู้ลัดเพื่อก้าวหน้าให้ทันองค์กรอื่น (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2546 : 18)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

จากวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่า 1) เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาที่จัดการมัธยมศึกษา และส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากล และ 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และผู้สำเร็จมัธยมศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ จึงทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการที่จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์นี้ ซึ่งจังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกนี้เป็นโรงเรียนได้รับผลการประเมินมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีด้วย ซึ่งจากปัญหาของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น หากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีเครื่องมือในการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ก็จะส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับเครื่องมือที่กำลังได้รับความนิยมจากทั่วโลก

ปัจจุบันในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการก้าวกระโดดและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ คือ เทคนิคการเทียบเคียงสมรรถนะจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะว่าควรมีแนวทางอย่างไร และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และเป็นไปได้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี มากน้อยเพียงใด โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลและแนวทางให้กับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต 9 นำไปพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดอื่น ๆ ในการใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย ได้แก่

1. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

จากเป้าหมายของการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาให้มีความเป็นเลิศสู่สากล แต่ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด 32 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 14 โรงเรียน ซึ่งหากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีเครื่องมือในการบริหารวิชาการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ก็จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาให้มีความเป็นเลิศสู่สากล สำหรับเครื่องมือที่กำลังได้รับความนิยมจากทั่วโลกในปัจจุบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดมุ่งสู่ความความเป็นเลิศ คือ เทคนิคการเทียบเคียงสมรรถนะ ดังนั้น จึงนำมาใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลและแนวทางของโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต 9 นำไปพัฒนาการบริหาร งานวิชาการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.1.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.1.2 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.1.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาการศึกษา หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานทางการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรือหัวหน้าฝ่ายงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การบริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 10 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.3 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2553 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 196 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 196 คน (ยูทช กัยวรรณ. 2545 : 107)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

3.2 ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

3.3 ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี และศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ 10 ขั้นตอนของโรเบิร์ต แคมป์ (Robert Camp) (ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์. 2548 : 70) มาประยุกต์และพัฒนาให้ได้มาซึ่งแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ 10 ขั้นตอน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหัวข้อ การทำกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโรงเรียนต้นแบบที่ต้องการไปเทียบเคียงด้วย ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและการเก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ช่วงห่างระหว่างโรงเรียนตนเองกับโรงเรียนต้นแบบที่จะเทียบเคียงด้วย ขั้นตอนที่ 5 การคาดคะเนช่วงห่างที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ขั้นตอนที่ 6 การสื่อผล

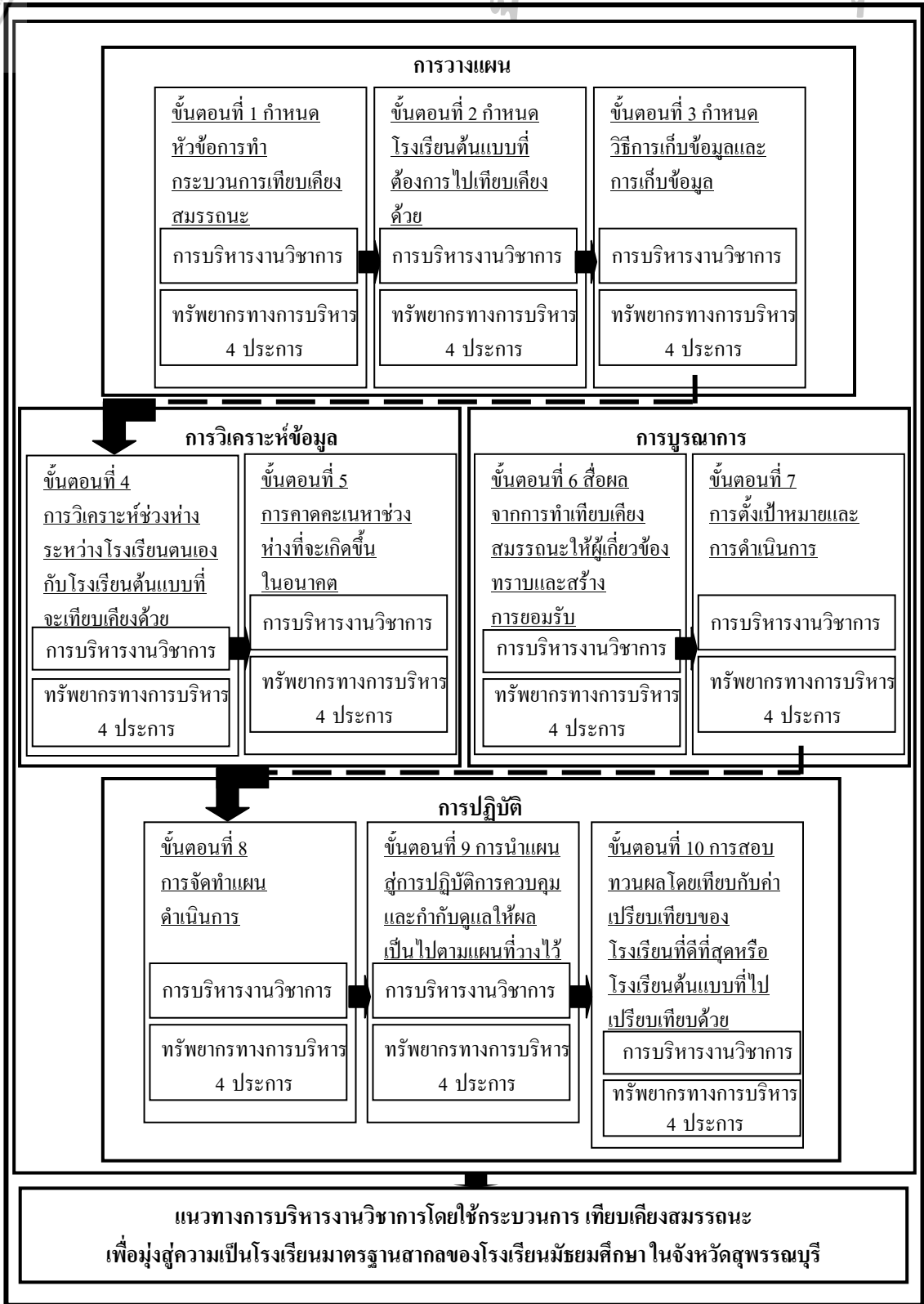

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁹

จากการทำกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและการสร้างการยอมรับ ขั้นตอน
ที่ 7 การตั้งเป้าหมายและการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำแผนดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 9 การนำ
แผนสู่การปฏิบัติการควบคุมและกำกับดูแล ให้ผลเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ขั้นตอนที่ 10 การสอบ
ทวนผลโดยเทียบกับค่าเปรียบเทียบของโรงเรียนที่ดีที่สุดหรือโรงเรียนต้นแบบที่ไปเปรียบเทียบด้วย
และสำหรับการบริหารงานวิชาการ จะศึกษาทรัพยากรที่เป็นปัจจัยทางการบริหาร 4 ประการ ได้แก่
บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการและเทคโนโลยี ในขอบข่ายงานวิชาการ ที่สำคัญที่
ศึกษา 3 งาน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งกรอบ
แนวคิดในการวิจัยแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

11

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ หมายถึง การจัดให้มีขึ้นซึ่งการดำเนินงานการบริหารงานพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในตัวนักเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
2. กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ หมายถึง วิธีการในการวัดและเปรียบเทียบ วิธีการนำทรัพยากรที่เป็นปัจจัยทางการบริหาร 4 ประการ ไปปฏิบัติในกระบวนการบริหารงานวิชาการ 10 ขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดหัวข้อการทำเทียบเคียงสมรรถนะ 2) กำหนดโรงเรียนต้นแบบที่ต้องการไปเทียบเคียงด้วย 3) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและการเก็บข้อมูล 4) การวิเคราะห์ช่วงห่างระหว่างโรงเรียนตนเองกับโรงเรียนต้นแบบที่จะเทียบเคียงด้วย 5) การคาดคะเนหาช่วงห่างที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 6) การสื่อผลจากการทำเทียบเคียงสมรรถนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและการสร้างการยอมรับ 7) การตั้งเป้าหมายและการดำเนินการ 8) การจัดทำแผนดำเนินงาน 9) การนำแผนสู่การปฏิบัติการควบคุมและกำกับดูแลให้ผลเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และ 10) การสอบทวนผลโดยเทียบกับค่าเปรียบเทียบของโรงเรียนที่ดีที่สุดหรือโรงเรียนต้นแบบที่ไปเปรียบเทียบด้วย เพื่อนำผลของการวัดเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงเพื่อมุ่งสู่ความ โรงเรียนมาตรฐานสากล
3. ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยทางการบริหาร 4 ประการ หมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้เปรียบเทียบวิธีการและวัดของกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ และ 4) การจัดการและเทคโนโลยี
4. โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การวัดและประเมินผล
5. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีระดับเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
6. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดและการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์เนื้อหาและกิจกรรมสู่สาระการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมสู่ความเป็นเลิศ
7. การวัดและประเมินผล หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์และการประเมินด้านอื่นๆ ของผู้เรียนร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายสำหรับการวัดผลและประเมินผลในแต่ละสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

12

8. ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ เทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง ระดับความสอดคล้องที่ตรงกันของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการ เทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล กับบริบทในด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ในการที่โรงเรียนสามารถนำแนวทางไปใช้ปฏิบัติได้จริง ภายใต้อุปสรรค ศักยภาพ ความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการเทคโนโลยีของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาการศึกษา หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานทางการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือในโรงเรียน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ เทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

11. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรือหัวหน้าฝ่ายงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 10 ปี เพื่อให้เป็นผู้พิจารณาและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

12. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

13. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

13

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีสามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ไปเป็นแนวทางในการเทียบเคียง เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. องค์กรทางการศึกษาที่มีบริบทและหลักการบริหารที่คล้ายคลึงกันสามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล